

Zaaknummer : 01093508
Ons Kenmerk : ODH1679956
Datum : 23-04-2026

Beschikking

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 22 december 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitvoeren van werkzaamheden aan een bunkermuseum in het Natura 2000-gebied Kennemerland Zuid, gelegen aan de Verlengde Bosweg 1 te Noordwijk.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen**;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de onder "Relevante documenten" genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze vergunning.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage(n):

1. AERIUS-berekening realisatiefase van 11 november 2025 met kenmerk RSTy5Ck5CXi6 (ODH1582242)
2. AERIUS-berekening realisatiefase van 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27 (ODH1582239)
3. AERIUS-berekening gebruiksfase van 11 november 2025 met kenmerk RRf8RGwhtpm (ODH1582236)

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. Wijzigingen van de activiteit waarvoor de vergunning is verleend dienen terstond schriftelijk te worden gemeld. Deze melding dient te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl.
2. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden.
 - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden hiervan schriftelijk kennis te geven.
 - c. de monitoringsrapportages overeenkomstig de afgesproken termijnen in te dienen.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Natura 2000'.

3. Het is verboden het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid te betreden, met uitzondering van de verharde paden en het projectgebied. De vergunninghouder dient zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project daarvan op de hoogte te stellen
4. De werkzaamheden dienen plaatsvinden in de periode van 15 mei tot en met 31 juli gedurende 3 opeenvolgende jaren, startende in 2026.
5. De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden. Er mag geen gebruik worden gemaakt van kunstmatige lichtbronnen.
6. De twee nieuw te plaatsen vlaggenmasten ter vervanging van twee bestaande vlaggenmasten moeten dezelfde lengte hebben en moeten op dezelfde plek komen te staan als de bestaande vlaggenmasten.
7. De anti-tankmuur en het toegangshek aan het begin van het toegangspad dienen op het pad te worden geplaatst.

Monitoring

8. De ontwikkeling (herstel) van habitattypen, zoals beschreven in de passende beoordeling Passende Beoordeling Atlantikwall museum, Noordwijk opgesteld door IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V. van 17 december 2025, dient in jaar 1, 2, 4 en 6 na de afronding van het project te worden gemonitord. Uiterlijk drie maanden na het van kracht worden van dit besluit dient hiertoe een concreet monitoringsplan ter goedkeuring te worden aangeboden aan de Omgevingsdienst Haaglanden (zie voorschrift 1 voor adresgegevens). In de rapportage van jaren 2, 4 en 6 dient te worden aangegeven of aanvullende maatregelen nodig zijn om de verwachte ontwikkeling van de habitattypen te verzekeren.
9. In het in voorschrift 8 genoemde monitoringsplan dient in ieder geval opgenomen te zijn:
 - a. Volgens welke wetenschappelijk protocollen en methoden er wordt onderzocht;
 - b. Door wie het onderzoek wordt uitgevoerd;
 - c. Een duidelijk afbakening van onderzoeksgebied en parameters;
 - d. De verwachte ontwikkeling van vegetatie (3-5 jaar) voor habitattypen H2130A grijzen duinen (kalkrijk) en H2120 witte duinen;
 - e. De verwachte ontwikkeling van vegetatie op lange termijn (5-10 jaar);

- f. Een uitwerking van de faalmaatregelen die worden ingezet indien de vegetatie zich niet ontwikkelt conform prognose en de wijze waarop hierover gecommuniceerd wordt met het bevoegd gezag;
 - g. Een uitwerking van toetsmomenten en criteria voor het inzetten van faalmaatregelen;
 - h. De momenten van rapporteren van de monitoringsresultaten aan het bevoegd gezag (zie voorschrift 1 voor adresgegevens).
10. Op de in voorschrift 8 genoemde monitoring zijn verder de volgende randvoorwaarden van toepassing:
- a. De tussentijdse resultaten van de monitoring dienen voor de duur van de monitoring voor 1 februari van het opvolgende rapportagejaar te worden aangeleverd.
 - b. Voorgenoemde resultaten van de monitoring dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, notitie of memo waarin in ieder geval een heldere conclusie over de ontwikkelingen in het veld, de effectiviteit van de maatregelen (zoals faalmaatregelen of uitgevoerde maatregelen) en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen (al dan niet in werking treden van faalscenario's) bij het uitblijven van het verwachte resultaat is opgenomen.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 22 december 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitvoeren van werkzaamheden aan een museum in het Natura 2000-gebied Kennemerland Zuid, gelegen aan de Verlengde Bosweg 1 te Noordwijk.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Samenvatting aanvraag Wet natuurbescherming, referentie 01093508, 22 december 2023 (ODH926195);
- Landslakkenonderzoek in de duinen op en naast de bunkers van het Atlantikwall museum te Noordwijk in 2023, opgesteld door W.J. Kuijper, 8 juli 2023 (ODH926204);
- Beantwoording aanvullende vragen Atlantikwall Museum, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V, A1296-03/BHO/AV1, 9 juli 2024 (ODH1110191);
- Natuurvergunning jaarrond openen Atlantikwall Museum, kenmerk ODH-2017-00009797, 14 februari 2017 (ODH1110197);
- Passende Beoordeling Atlantikwall museum, Noordwijk, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., A1296-03/BHO/pb2, 17 december 2025 (ODH1616452);
- Stikstofonderzoek Atlantikwall museum, Noordwijk, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., A1296-07/BHO/rap3, 11 november 2025 (ODH1582233);
- AERIUS-berekening realisatiefase van 11 november 2025 met kenmerk RSTy5Ck5CXi6 (ODH1582242)
- AERIUS-berekening realisatiefase van 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27 (ODH1582239)
- AERIUS-berekening gebruiksfase van 11 november 2025 met kenmerk RRf8RGwhtpm (ODH1582236)
- E-mail 12 maart 2025 (ODH1375340);
- MEMO Atlantikwall Museum Noordwijk, (ODH1330048);
- Aanvullende informatie vergunningsaanvraag, opgesteld door IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V. 10 april 2025 (ODH1362472).
- E-mail, 29 april 2025 (ODH1374469);
- Plattegrondtekening Pad entree-vergunning 01, 29 april 2025 (ODH1374467);
- E-mail, 18 december 2025 (ODH1616453).

Procedure

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 3 juni 2024 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens. Op 9 juli 2024 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure weer hervat.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Instemming

De gevraagde activiteit kan uitsluitend nadelige gevolgen hebben het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid voor zover gelegen in het Zuid-Hollandse deel van het gebied.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van 27 februari 2026 tot en met 9 april 2026. Er zijn geen zienswijzen ingebracht.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn geen wijzigingen aangebracht.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 tot en met 2.9 van de Wnb;
- de vastgestelde aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zoals vermeld in de AERIUS-berekening van 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27. De aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen in de gebiedendatabase¹ voor deze gebieden;
- de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden zoals genoemd in de AERIUS-berekening van 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

De initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het verbouwen van het Atlantikwall museum gelegen aan de Verlengde Bosweg te Noordwijk. De initiatiefnemer is voornemens de werkzaamheden te starten vanaf juli 2026. De realisatie vindt plaats in de periode 15 mei – 31 juli gedurende 3 opeenvolgende jaren, waarna het gerealiseerde voor onbepaalde tijd in gebruik genomen wordt.

De onderstaande activiteiten zijn aangevraagd als onderdeel van de vergunningaanvraag.

1. Het vergroten van het entreegebouw gelegen onder het duin. Voor het vergroten van het entreegebouw wordt circa 820 m³ zand afgegraven en na afronding wordt het zand weer teruggebracht. Het deel van het zand dat over blijft wordt gebruikt om de bestaande toegangsweg aan te vullen en daarmee flauwer te maken. Het uitzicht aan de buitenzijde verandert niet aangezien het entreegebouw zich volledig onder het zand zal bevinden.
2. Om in het entreegebouw een toilet te realiseren wordt een rioleringsstelsel aangebracht. De persleiding wordt ondergronds aangelegd onder schelpenpad en de bestaande toegangswegen. De persleiding komt te liggen op een diepte van 3,2 meter.
3. Het verbreden van de toegangsweg met 1,5 meter over een lengte van 25 meter zodat het Hoogheemraadschap Rijnland het pad kan gebruiken als alternatieve toegangsweg naar het onderhoudspad.
4. Het plaatsen van toegangshek, een nieuw stuk tankmuur, vlaggenmasten, palen met prikkeldraad en informatie voorziening aan het begin van de toegangsweg van het museum.

¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden>

5. Het afgraven van een stuk duin voor het repareren van een lekkage van de munitiebunker. Voor de reparatie wordt 280 m³ zand afgegraven dat wordt gestort op een tijdelijke stortlocatie. Na de werkzaamheden wordt het zand weer teruggebracht op de oorspronkelijke locatie.
6. Meerdere werkzaamheden aan de noordelijke geschutbunker/geschutbunker 1:
 - Het verbinden van het bemanningsverblijf aan de hoofdingang door het plaatsen van een dak over de originele loopgraaf.
 - Het realiseren van een nooduitgang. Voor de realisatie wordt 285 m³ zand afgegraven en gestort op een tijdelijke stortlocatie. Er worden twee prefab muren geplaatst met een dak. Na de werkzaamheden wordt het zand weer teruggebracht.
 - Het vervangen van de bestaande muur van de geschutopening en het plaatsen van een geschut in de geschutbunker. Voor de werkzaamheden wordt 560 m³ zand afgegraven en op een tijdelijke stortlocatie gestort. Na de werkzaamheden wordt het zand weer teruggeplaatst.
7. Het plaatsen van een ontluchtingsbuis bij geschutbunker 2. Voor de werkzaamheden wordt 340 m³ zand afgegraven en gestort op een tijdelijke stortlocatie, na de werkzaamheden wordt het zand weer teruggestort.
8. Het toepassen van 130 m³ zand voor het ophogen van het maaiveld op de locatie met label 264 zoals aangegeven in figuur 33 van de passende beoordeling..
9. Het toepassen van 430 m³ zand voor het ophogen en egaliseren van het toegangspad.

Realisatiefase

In de realisatiefase vindt emissie plaats door verkeersbewegingen en door gebruik van mobiele werktuigen. Uit de AERIUS-berekening met kenmerk 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27 blijkt dat de activiteiten resulteren in een maximale stikstofdepositie van 0,03 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase vindt emissie plaats door verkeersbewegingen. Uit de AERIUS-berekening met kenmerk 11 november 2025 met kenmerk RRf8RGwhtpm blijkt dat de activiteiten resulteren in een maximale stikstofdepositie van 0,01 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Vergunningplicht

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb bepaalt dat het verboden is zonder vergunning een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, worden onder significante gevolgen verstaan: een significant negatief effect op de habitattypen of soorten waarvoor een gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de desbetreffende gebieden.

De beoordeling van de aanvraag heeft betrekking op de tijdelijke effecten van verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie tijdens de realisatiefase. De beoogde activiteit heeft daarnaast overige effecten op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Het gaat daarbij om de tijdelijke effecten als gevolg van oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verandering dynamiek substraat, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Projecteffect

Ten behoeve van de bepaling van het projecteffect is een AERIUS-berekening uitgevoerd van de realisatiefase en gebruiksfase. In de AERIUS-berekeningen van 11 november 2025 met kenmerk RgS2EsAG8r27 (realisatiefase) en RRf8RGwhtpm (gebruiksfase) zijn de gevolgen van de activiteiten op de stikstofdepositie weergegeven. Hieruit blijkt

dat het project een tijdelijke maximale toename van stikstofdepositie van 0,03 mol/ha/jaar en een permanente toename van stikstofdepositie van 0,01 mol/ha/jaar veroorzaakt op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Conclusie vergunningplicht

Op basis van de aangeleverde documenten en AERIUS-berekeningen en de passende beoordeling hebben wij vastgesteld dat de gevraagde activiteit vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. De activiteit kan significant negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Instandhoudingsdoelstellingen

Het bovengenoemde Natura 2000-gebied is aangewezen voor habitattypen en- soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Voor het gevraagde project zijn in verband met een bijdrage van stikstofdepositie de in tabel 1 genoemde instandhoudingsdoelstellingen van belang.

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
H2120 Witte duinen	verbetering	verbetering
H2130A Grijs duinen	verbetering	verbetering
H2160 Duindoornstruwelen*	behoud	behoud
H2180A Duinbossen	behoud	behoud
H2180C Duinbossen	behoud	behoud

* Enige afname van dit habitatype is toegestaan ten gunste van uitbreiding grijze duinen.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van stikstofdepositie

In deze beoordeling wordt nader ingegaan op de bijdrage aan stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied ten gevolge van het project.

Ecologische beoordeling

De effecten van de toename van stikstofdepositie zijn voor het Natura 2000-gebied en per habitatype nader beoordeeld in de passende beoordeling "Passende Beoordeling Atlantikwall museum, Noordwijk", opgesteld door IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V. met het kenmerk A1296-03/BHO/pb2 van 17 december 2025 (hierna: passende beoordeling). Deze informatie is afkomstig uit de betreffende natuurdoelanalyses en AERIUS Monitor. Vervolgens is een specifieke beoordeling uitgewerkt op basis van de huidige kwaliteit en omstandigheden en de reeds in uitvoering zijnde beheermaatregelen voor ieder habitatype waarop het beoogde project een toename van stikstofdepositie veroorzaakt. Aanvullend is waar mogelijk veldbezoek uitgevoerd. Voor het Natura 2000-gebied is per habitatype is gekeken of op één of meerdere van de hexagonen met het betreffende vegetatietype de kritische depositiewaarde wordt overschreden of naderend wordt overschreden (als de achtergronddepositie binnen een marge van 70 mo/ha/jaar van de kritische depositiewaarde ligt). De habitattypen waarbij dit niet het geval is worden niet beschreven omdat hiervan op voorhand is uit te sluiten dat de instandhoudingsdoelstellingen in het geding komen door een toename van stikstofdepositie.

Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten door een toename van stikstofdepositie op de het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid kunnen worden uitgesloten. De toename van depositie is te gering om tot een zichtbare of meetbare verandering van de kwaliteit van habitats te kunnen leiden, mede gelet op de plaatselijke kenmerken en omstandigheden van de habitattypen. De toename van depositie kan daarom ook geen belemmering vormen voor de beheermaatregelen in de gebieden. Voor deze gebieden is in de passende beoordeling per habitatype geoordeeld dat aantasting van de natuurlijke kenmerken is uitgesloten. Wij onderschrijven deze conclusie.

Cumulatieve effecten

In de passende beoordeling is beschreven wat de effecten van cumulatie zijn. De Omgevingswet schrijft voor dat het effect van een project moet worden beoordeeld in cumulatie met de andere plannen en projecten. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat gecumuleerd moet worden met projecten waarvoor (1) wel een natuurvergunning is verleend maar die nog niet of slechts ten dele zijn uitgevoerd ten tijde van het nemen van het besluit én (2) die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen hebben (ECLI:NL:RVS:2015:2848). In die uitspraak heeft de Afdeling ook bepaald dat in beginsel niet gecumuleerd wordt met andere projecten waarvoor een vergunning is verleend én die ten tijde van de besluitvorming reeds zijn uitgevoerd en ook niet met bestaande activiteiten waarvoor geen vergunning is benodigd. In de passende beoordeling is geconcludeerd dat de depositie die wordt veroorzaakt door het project niet zal leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden waarop die depositie plaatsvindt. Dezelfde conclusie wordt getrokken als niet alleen de depositie van de projectlocatie afzonderlijk, maar in cumulatie met reeds vergunde maar nog niet gerealiseerde projecten wordt beoordeeld. Uit ons vergunningendossier blijkt dat er geen aanvullende projecten binnen de invloedssfeer gelegen zijn en/of die in dezelfde tijdsperiode gerealiseerd zullen worden.

Conclusie stikstofdepositie

Uit de passende beoordeling en de AERIUS-berekeningen van 11 november 2025 blijkt dat er in de realisatie en gebruiksfase sprake is van een toename van stikstofdepositie. Gelet op de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied, zijn wij van oordeel dat in de passende beoordeling op voldoende wijze is aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de berekende stikstofdepositie in de gebruiksfase.

Wij stellen vast dat voldoende zekerheid is verkregen dat de stikstofdepositie op alle relevante hexagonen geen significant negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van overige effecten

Naast effecten door verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie heeft de beoordeling van de aanvraag, gelet op de ligging van de projectlocatie binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, ook betrekking op overige effecten op het Natura 2000-gebied. .

De initiatiefnemer heeft in de passende beoordeling, aangevoerd dat het (tijdelijke) oppervlakteverlies als gevolg van het beoogde project niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied. De effecten van versnippering, verontreiniging, verdroging, verandering dynamiek substraat, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten kunnen gezien de aard en locaties van de werkzaamheden in relatie tot de habitattypen op voorhand worden uitgesloten. Deze worden daarom verder niet beschreven in de beoordeling.

Oppervlakteverlies

Tijdens de aanlegfase van het project vindt een (tijdelijk) oppervlakteverlies plaats met een totale omvang van 2.613 m². Hieronder worden de effecten van het oppervlakteverlies per projectonderdeel beschreven. In tabel 2 is het (tijdelijke) oppervlakteverlies per habitatype weergegeven.

Tabel 2: Oppervlakteverliezen per habitatype in vierkante meter (m²).

Habitatype	Tijdelijk	Permanent	Werklocatie(s)
H2120 witten duinen	135	-	Geschutsbunker 2
H2130A grijze duinen (kalkrijk)	1.886	-	Entreegebouw, munitiebunker, geschutsbunker 1 en 2, locatie 264
H2160 duindoornstruwelen	-	282	Geschutsbunker 1
H0000 geen habitat	310	-	Toegangspad
Totaal	2.331	282	

Entreegebouw en toegangspad

Voor de werkzaamheden aan het entreegebouw gaat in totaal 790 m² habitat H2130A grijzen duinen (kalkrijk) tijdelijk verloren. Een gebied van 565 m² (820 m³) wordt ontgraven om een nieuw entreegebouw te realiseren onder het duin. Op de locatie is de kwaliteit van het habitat zeer slecht vanwege een hoge mate van vergrassing. Door de ontgraving wordt de vergraste bovenlaag doorbroken en verwijderd en ontstaat er meer stuifzand. Na de afronding van de werkzaamheden wordt een deel van het afgegraven zand gebruikt om het nieuwe entreegebouw weer onder het duin te bedekken. Voor de afdichting wordt schoon zand zonder organisch materiaal en wortels gebruikt. Door de afname van vergrassing en de aanwezigheid van stuifzand kan het habitat H2130A grijzen duinen (kalkrijk) weer tot ontwikkeling komen.

Van de 820 kuub ontgraven zand wordt eenmalig 390 kuub gestort op een tijdelijke stortplaats met een oppervlakte van 225 m², de stortplaats ligt direct naast het ontgraven gebied. Het gestorte zand blijft maximaal 60 dagen liggen, voordat het weer wordt teruggebracht op de oorspronkelijke locatie om het nieuwe entreegebouw te bedekken. Op de locatie van de tijdelijke stortplek is geen habitat gekarteerd of aanwezig.

De resterende 430 kuub zand wordt gebruikt om het toegangspad naar het museum toe op te hoge en te egaliseren over een totale oppervlakte van 310 m². Het betreft een schelpenpad dat al aanwezig is en waar op locatie geen habitat aanwezig is. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt op de locaties waar het zand is afgraven en tijdelijk is gestort nadat de werkzaamheden op de locatie zijn afgerond.

Munitiebunker

Voor de werkzaamheden aan de munitiebunker gaat in totaal 256 m² habitat H2130A grijzen duinen (kalkrijk) tijdelijk verloren. Een gebied van 128 m² (260 m³) wordt ontgraven om beton te storten voor het dichten van de lekkage. Het zand wordt gestort op een tijdelijke stortplaats van 128 m², waar het maximaal 2 dagen blijft liggen. Na de werkzaamheden wordt het zand gebruikt om de munitiebunker weer geheel onder het duin te brengen. Op de locatie van de ontgraving en de tijdelijke stortplek is de kwaliteit van het habitat zeer slecht vanwege een hoge mate van vergrassing. Door de ontgraving wordt de vergraste bovenlaag doorbroken en verwijderd en ontstaat een plek voor stuifzand. De vergraste en vervuilde vegetatie wordt afgevoerd voordat het zand wordt teruggebracht op de oorspronkelijke locatie. Door de afname van vergrassing en de aanwezigheid van stuifzand kan het habitat H2130A grijzen duinen (kalkrijk) weer tot ontwikkeling komen. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt op de locaties waar het zand is afgraven en tijdelijk is gestort nadat de werkzaamheden op de locatie zijn afgerond.

Geschutsbunker 1

Voor de werkzaamheden aan geschutsbunker 1 gaat in totaal 282 m² H2160 duindoornstruwelen en 445 m² H2130A grijzen duinen (kalkrijk) tijdelijk verloren. Voor de werkzaamheden aan geschutsbunker 1 vinden twee ontgravingen in H2160 duindoornstruwelen plaats, een ontgraving met de omvang van 150 m² (285 m³) en 132 m² (560 m³). Op de locatie van ontgraving staat habitat H2160 duindoornstruwelen gekarteerd, maar veldonderzoek wijst uit dat geen duindoornstruwelen daadwerkelijk aanwezig zijn. Er vindt geen fysieke aantasting van het habitat plaats. Na de werkzaamheden en het terugplaatsen van het zand, kan het habitat H2160 duindoornstruwelen weer tot ontwikkeling komen. Door de werkzaamheden is meer stuifzand aanwezig. Het is, mede vanwege de afwezigheid van kwalificerend duindoornstruweel op de locatie, aannemelijker dat habitat H2139 grijzen duinen (kalkrijk) in plaats van H2160 duindoornstruwelen tot ontwikkeling komt. In dat geval gaat habitat H2160 duindoornstruwelen permanent verloren. Voor het habitattype duindoornstruwelen geldt weliswaar een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit, maar in het aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Kennemerland Zuid is opgenomen dat enige achteruitgang ten gunste van habitattype H2130, Grijze duinen is toegestaan. Gezien bovenstaande achten wij de permanente aantasting als niet significant.

Het zand van de ontgravingen wordt tijdelijk gestort op twee stortplaatsen gelegen in H2139 grijzen duinen (kalkrijk). De stortplaatsen hebben een omvang van 220 m² (285 m³) en 225 m² (560 m³). Het zand blijft daar respectievelijk 3 dagen en 10 dagen liggen. Na de werkzaamheden wordt het zand gebruikt om geschutsbunker 1 weer geheel onder het duin te brengen. Op de locatie van de tijdelijke stortplek is de kwaliteit van het habitat zeer slecht vanwege een hoge mate van vergrassing. Het tijdelijk storten van zand zorgt voor een kwaliteitsimpuls vanwege de toename aan stuifzand. Na de werkzaamheden kan op locatie habitat H2130A grijzen duinen (kalkrijk) weer tot ontwikkeling komen. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt op de locaties waar het zand is afgraven en tijdelijk is gestort nadat de werkzaamheden op de locatie zijn afgerond.

Geschutsbunker 2

Voor de werkzaamheden aan geschutsbunker 2 gaat in totaal een gebied van 270 m² tijdelijk verloren waar een combinatie van H2120 witten duinen en H2130A grijzen duinen (kalkrijk) aanwezig is. Een gebied van 95 m² (340 m³) wordt ontgraven voor de realisatie van een luchtbuis. Het zand wordt direct naast de graaflocatie gestort over een oppervlakte van 175 m² (340 m³). Na de werkzaamheden wordt het zand gebruikt om geschutsbunker 2 weer geheel onder het duin te brengen. Op de locatie van de ontgraving en de tijdelijke stortplek is de kwaliteit van het habitat zeer slecht vanwege een hoge mate van vergrassing. Door de ontgraving wordt de vergraste bovenlaag doorbroken en verwijderd en ontstaan er plekken met stuifzand. De vergraste en verroete vegetatie wordt afgevoerd voordat het zand wordt teruggebracht op de oorspronkelijke locatie. Door de afname van vergrassing en de aanwezigheid van stuifzand kan het habitat H2120 witte duinen en H2130A grijzen duinen (kalkrijk) weer tot ontwikkeling komen. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt op de locaties waar het zand is afgraven en tijdelijk is gestort nadat de werkzaamheden op de locatie zijn afgerond.

Toepassing zand ophoging maaiveld

Een deel van het zand vanuit de verschillende opgravingen kan niet worden teruggebracht op de oorspronkelijke plek vanwege de bebouwing die onder het duin wordt aangelegd. Het overblijvende zand wordt toegepast om het maaiveld op te hogen op de locatie met label 264 zoals aangegeven in figuur 33 van de passende beoordeling. Deze locatie heeft een oppervlakte van 260 m² en hier wordt maximaal 130 m³ zand toegepast. Voor de locatie staat habitat H2130A grijzen duinen gekarteerd, maar veldonderzoek wijst uit dat er geen habitat aanwezig is op locatie.

Voordat het zand op de locatie wordt toegepast wordt de vergraste en verruigde vegetatie afgevoerd. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten ook hier zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt op de locatie waar het zand wordt toegepast.

Afsluiting onderhoudspad en verbreden toegangspad

In afstemming met Hoogheemraadschap Rijnland is afgesproken dat het onderhoudspad ten zuiden van de projectlocatie uit gebruik wordt genomen. Om te faciliteren dat het Hoogheemraadschap nog steeds toegang heeft tot het Natura 2000-gebied wordt de eerste 25 meter, vanaf de doorgaande weg, van het toegangspad van de museumbunker met 1,5 meter verbreed. Op de locatie waar het pad wordt verbreed is geen habitat gekarteerd of aanwezig.

Het onderhoudspad beslaat een oppervlakte van circa 495 m² en op de locatie is H2130A grijzen duinen (kalkrijk) aanwezig. Vanwege de regelmatige verstoring en de hoge maten van vergrassing is de kwaliteit van het habitat zeer slecht. Door de afsluiting van het onderhoudspad, in combinatie met monitoring en eventuele onderhoudsmaatregelen, heeft het habitat de mogelijkheid om weer tot ontwikkeling te komen. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Aan het besluit is een monitoringsvoorschrift verbonden om te garanderen dat het juiste habitat zich ontwikkelt na het afsluiten van het onderhoudspad.

Conclusie overige effecten

Gelet op de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied, zijn wij van mening dat in de natuurtoets op voldoende wijze is aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van het beoogde project. Negatieve effecten naast verzuring en vermesting kunnen worden uitgesloten op basis van de natuurtoets.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten (inclusief stikstofdepositie) van de activiteit op Natura 2000-gebieden op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebied Kennemerland Zuid niet aantast als bedoeld in artikel 2.8, derde lid, van de Wnb, zodat een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, kan worden verleend.